

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08-50812196**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
22 maj 2025

Remiss - Förskola i Stockholm 2024 - Samlad rapport för förskola i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2025/481

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet "Förskola i Stockholm 2024" till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 28 maj 2025.

Förskolenämnden har i uppdrag från kommunfullmäktige att årligen ta fram en förskolerapport. Rapporten syftar till att ge en stadsövergripande bild av kvaliteten i både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad 2024.

Genom en konsekvent uppföljning av förskolans verksamhet över längre tid syns en positiv utveckling där samtliga stadsdelsnämnder bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete inom de kvalitetsområden som *Förskola i Stockholm 2024* tar upp.

Rapporten är indelad följande i fyra områden:

- Förskolans förutsättningar i Stockholms stad
- Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse
- Förutsättningar för att främja barns språkliga utveckling
- Förskolans kompensatoriska uppdrag

Förvaltningen delar synen på de utvecklingsområden som lyfts i förskolerapporten, att det behövs en tydligare gemensam syn på vad som utgör en bra utbildning i förskolan, och ett mer enhetligt sätt att mäta kvaliteten i förskolorna. Förskolan behöver också fortsätta utveckla arbetet med främjande och tidiga insatser för att förebygga barns utsatthet, bland annat i samverkan med socialtjänsten och att dessa fortsatt bör prioriteras.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Förskola i Stockholm 2023” till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 28 maj 2025. Ärendet har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Sveriges lärare, Södertörns högskola med flera.

Ärendet

Rapporten Förskola i Stockholm presenteras varje år på uppdrag av kommunfullmäktige. Rapportens syfte är att ge en övergripande nulägesbeskrivning av förskolan i Stockholms stad, oavsett driftsform.

Rapporten är framtagen av förskoleförvaltningen i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och finns till för alla med intresse för kvalitetsfrågor i förskolan. Rapporten kan även fungera som stöd i dialogen mellan stadens förvaltningar i ett gemensamt arbete för ökad kvalitet i förskolan.

I den inledande delen av rapporten presenteras statistik som ger en generell överblick över förskolans förutsättningar så som organisation och styrning, resursfördelning, antal förskolor och barn samt andel förskollärare.

Under analysdelen fördjupas uppföljningen inom tre övergripande områden:

1. Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse
2. Förutsättningar för att främja barns språkliga utveckling
 - Personalens kompetens och kunskapsnivå i svenska språket
 - Övergång förskola och skola – med fokus på språk
3. Förskolans kompensatoriska uppdrag
 - Arbete för fler barn i förskolan
 - Socioekonomiskt stöd och resurser till barn i behov
 - av särskilt stöd
 - Barns rätt till trygghet – tidiga insatser och
 - orosanmälningar
 - Förskolans samverkan med socialtjänst och andra myndigheter

Varje område innehåller en bakgrundsdel, en uppföljning för 2024 samt en kommenterande del som fångar upp och sammanfattar utvecklingsbehov. Till rapporten hör även bilagor med fördjupande statistik. Rapporten bygger på kvantitativa och kvalitativa underlag så som officiell statistik och underlag från stadsdelsförvaltningarnas

förskoleavdelningar.

I årets rapport används till viss del statistik från 2023 då den officiella statistiken från Skolverket för 2024 avseende förskollärare och personaltäthet, andelen förskollärare, utbildningsbakgrund, antal barn per barngrupp samt inskrivningsgraden publiceras senare under året. Förskoleförvaltningen kommer att presentera denna statistik samlat senare under 2025, efter att den har publicerats.

Rapporten lyfter även fram utvecklingsområden. Bland annat behövs en tydligare gemensam syn på vad som utgör en bra utbildning i förskolan, och ett mer enhetligt sätt att mäta kvaliteten i förskolorna. Förskolan behöver också fortsätta utveckla arbetet med främjande och tidiga insatser för att förebygga barns utsatthet, bland annat i samverkan med socialtjänsten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med förskoleavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 15 maj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar synen på de utvecklingsområden som lyfts i förskolerapporten, att det behövs en tydligare gemensam syn på vad som utgör en bra utbildning i förskolan, och ett mer enhetligt sätt att mäta kvaliteten i förskolorna. Förskolan behöver också fortsätta utveckla arbetet med främjande och tidiga insatser för att förebygga barns utsatthet, bland annat i samverkan med socialtjänsten och att dessa fortsatt bör prioriteras.

Eftersom underlaget i förskolerapporten är från år 2024 är även det underlag som förvaltningen redovisar nedan från år 2024. Detta utifrån att det var den statistik och det underlag som förvaltningen redovisade i förvaltningens underlag till förskolerapport 2024.

I förskolans uppdrag ingår att ge omsorg och trygghet och forskning visar att tidig pedagogisk verksamhet har positiv påverkan på barns utveckling, lärande och välbefinnande långt upp i skollåldern. Att så många barn som möjligt tar del av förskolans verksamhet är viktigt eftersom det ökar möjligheterna till tidigt och förebyggande stöd men också för att rusta barn inför skolan, utveckla språket och ge dem bättre förutsättningar att klara skolans kunskapskrav. Inom Södermalms stadsdelsområde är andelen barn inskrivna i förskola högt, 96 procent. Förvaltningen har fortsatt det uppsökande arbetet exempelvis genom att skicka ut information om att det finns förskola och allmän förskola till de familjer som inte har någon plats.

Förvaltningens nätverk för barns rättigheter ingår som en del i det årshjul förskolan tagit fram utifrån stadens riktlinjer för säker förskola. Vilket är ett led i förskolornas barnsäkerhetsarbete. Nätverket sprider kunskap i förskoleorganisationen om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv. Exempel på teman som nätverket har tagit upp är barn med skyddade personuppgifter, orosanmälan och misstanke om att barn far illa. Dessa tillfällen har bidragit till en ökad samverkan mellan förskolan och socialtjänsten och samverkan och samarbetet behöver fortsätta stärkas. Både förskolan och socialtjänsten ser ett behov av att arbeta närmare varandra och ta del av varandras kunskaper och kompetenser.

Förskolorna har rutiner för orosanmälan enligt socialtjänstlagen, rutinen är tillgänglig för alla. Nätverket för barns rättigheter lyfter anmälningsskyldigheten en gång om året i möte med rektorer och biträdande rektorer

Förvaltningen genomför utifrån god och nära vård och omsorg ett pilotprojekt som involverar förskolan och socialtjänstens både myndighetsutövande och föräldrastödjande delar. Syftet är att utforska nya vägar för att barn och föräldrar i behov av stöd ska få det i ett tidigare skede. Pedagogerna på förskolan ska på ett mer direkt sätt initiera kontakt med och stöd från socialtjänsten när de uppmärksammar eventuella stödbehov hos de familjer de möter.

Vid framtagande av rapporten var det sex avdelningar som inte har undervisning som leds av en legitimerad förskollärare. Alla avdelningar har tillgång till en legitimerad förskollärare och saknas legitimerad förskollärare sker planering för avdelningen i samråd mellan förskollärare och barnskötare som sedan genomför undervisningen. Förvaltningen kan se att det är samma förskolor som återkommande saknar förskollärare.

Förvaltningens målsättning under 2025 är att alla barngrupper ska ha legitimerade förskollärare som ansvarar för och leder undervisningen. Förskoleenheterna inom förskoleområdet har utifrån rådande förutsättningar en strategi för hur de ska arbeta om det saknas legitimerade förskollärare på någon avdelning. Arbete pågår med att fördela de legitimerade förskollärarna till alla barngrupper så att de får undervisning som leds av legitimerade förskollärare.

Förskolorna arbetar medvetet med barnens generella språkutveckling och flerspråkighet. Detta sker genom exempelvis planerad daglig högläsning där samtal om innehåll och texter genomförs.

Kompetenshöjande insatser genomförs i form av en utbildning om barns flerspråkighet där även barns generella språkutveckling tas upp. Pedagoger och logoped från Bamse språkförskola har genomfört utbildningar för förskolans pedagoger kring barns språk och språkutveckling. Förskolorna har tagit del av den statliga satsningen kring kvalitetshöjande medel med fokus på inköp av litteratur till barnen.

Skolverket har via Hermods erbjudit en satsning på flerspråkig personal i förskolan som behöver stärka sitt svenska språk. Det är en statlig satsning finansierad via statliga medel som är kostnadsfri för deltagare. 13 medarbetare från förskolan har slutfört denna utbildning. Effekter bland medarbetare som deltagit i utbildning är exempelvis att de fått ett utökat ordförråd och något förbättrade kunskaper i att uttrycka sig skriftligt. Medarbetarna är tryggare i sin arbetsroll och kan uttrycka sig på ett mer nyanserat sätt både till barn, kollegor och vårdnadshavare. Medarbetarna är också mer aktiva i förskolans pedagogiska diskussioner. Under 2025 kommer förskoleförvaltningen att anordna utbildning för personal i förskolan som behöver stärka sitt svenska språk.

Barnrättsanalys

Rapporten Förskola i Stockholm 2024 och dess slutsatser får enbart indirekta konsekvenser för barn och barns rättigheter. Innehåll och slutsatser för ökad kvalitet och likvärdighet utgår från skollagens och läroplanens uppdrag. Båda dessa tar sina utgångspunkter i lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Rapportens syfte och innehåll bedöms därför ligga väl i linje med barnens bästa ur ett barnrättsperspektiv.

Jämställdhetsanalys

Förskola har en viktig funktion i samhället för jämställdheten mellan kvinnor och män. I förskolans uppdrag ingår att aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv för alla barn. Förslagen i rapporten innebär dock inte en påverkan på barn utifrån kön.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Snorre Berglund
T.f. Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Lena Kullberg Boman
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Förskola i Stockholm 2024 - Samlad rapport för förskola i
Stockholms stad 2024

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, T.f Stadsdelsdirektör	2025-05-13
Lena Kullberg Boman, Avdelningschef	2025-05-13